

Sv. Mikuláš so svojimi pomocníkmi poroznášal 300 deťom do 10 rokov radosť do ich domovov. Ďakujeme!

Z vďačnosti mu detičky venovali tieto obrázky.

VĎAČNOSŤ

Sme **VĎAČNÍ** za:

- **Radosť** str. 4
- **30 rokov Aleluja** str. 16
- **Prácu ľudských rúk** str. 22
- **Starostlivosť o deti počas letných prázdnin** str. 25
- **Zveladenie našej obce** str. 30
- **Aktivity organizácií...**
- **... a za mnoho iného, čo sa na tieto stránky nevošlo.**

Čas príprav na Vianoce

Všetci to dobre poznáme. Vianoce chceme mať jednoducho dokonalé. Všetko super pripravené, s cieľom vytvoriť krásnu výnimočnú atmosféru. S tým častokrát súvisí predvianočný zhon, nervozita a stres. Treba si však dať pozor, aby nám to neprerástlo cez hlavu a my potom začneme pociťovať negatívnu emóciu k Vianociam. Totiž väčšinu zhonu a nervozity si pred Vianocami spôsobujeme sami. Azda si už každý povzdychol, že Vianoce už nie sú tým, čím bývali. S touto dobou okolo nás asi nič nenarobíme, ale o tom, aké hodnoty uznávame pri vlastnom vianočnom stromčeku alebo štedrovečernom stole, rozhodujeme sami.

„Vianoce nie sú o otvorení našich darov, ale o otvorení našich srdc.“

Milí spoluobčania, dovoľte mi prihovoriť sa k Vám v čase, keď štyri rozsvietené sviečky na adventom venci signalizujú, že čas najkrajších sviatkov v roku je už za dverami.

Čas adventu je obdobím, ktoré by sme mali využiť predovšetkým na premýšľanie o význame príchodu Ježiša Krista na tento svet, ako aj do života človeka. Advent je čas odvahy. Odvahy urobiť niečo so svojím životom. Zastavme sa a skúsme to.

Nedávno sa mi dostal do rúk zaujímavý článok s názvom **Tri prsty**. V tomto predvianočnom čase – čase stíšenia sa, zamyslíme sa nad jeho poslanstvom.

„Keď ukazuješ prstom na druhého človeka s nejakou výčitkou, pozri sa na svoju ruku. Tri prsty ukazujú na teba. Čo to znamená? Ak tvoje deti a spolupracovníci nie sú takí, ako by si chcel, tak je to tvoja vina. Možno si k nim nemal správny prístup alebo si na nich nemal čas. Ak ich vyzývaš k práci na veľkom projekte, tak by si si mal vysúkať rukávy ty sám a ísť príkladom. Ak im niečo vyčítaš a kritizuješ ich, pozri sa do zrkadla a nehádz kameňom. Ak chceš súdiť a odsúdiť druhého človeka, pozri sa na svoju ruku ešte raz. Ukazovák ukazuje na druhého človeka, tri prsty na teba a palec je obrátený hore - k Bohu. Len On má právo súdiť nás. A bude nás súdiť tak, že nás zahrnie Láskou. A my vtedy uvidíme na sebe praskliny a škvرنy. Tri prsty ukazujú na nás. Jeden nám hovorí, že zodpovednosť za náš život a dôležité rozhodnutia sú len v našich rukách. Neobviňujme preto nikoho druhého za to, čo nám život priniesol. Druhý prst ukazuje na nás preto, aby sme si uvedomili, že nemôžeme dávať druhým to, čo sami nemáme. Tretí prst nám ukazuje, že sa máme naučiť ďakovať za to, že sme dostali dar života a množstvo iných darov. Často si

ich vôbec nevšímame a iba poukazujeme na druhých, porovnávame sa s nimi, závidíme im a ľutujeme sa. Ukazovák ukazuje smerovanie našej cesty a palec otočený do neba na nášho navigátora a ochrancu. Predtým ako ukážeme prstom na druhých, zamyslíme sa nad piatimi prstami na ruke.“

Žijeme v krásnej dobe. Nepoznali sme vojnu. Môžeme vyznávať svoju vieru, slobodne hovoriť vlastné názory a voľne cestovať. Prečo toľko ľudí nadáva? Nevieť. Neuvedomujú si dary, ktoré dostali? Možno hlasno nadáva iba menšina. Chýba nám vďačnosť za to, čo máme a naháňame sa za vecami, ktoré nepotrebujeme. Máme pandémie, ale to je len epizóda v tejto dobe. Nebojme sa, prekonáme ju. Žijeme v dobe, ktorú sme si nevybrali. Ona si vybrala nás. A my si môžeme vybrať svoj postoj k nej. Ďakujem za krásnu dobu, v ktorej som sa dostala na tento svet. Za miesto, kde som sa narodila a za ľudí, ktorí boli a sú okolo mňa.

Milí spoluobčania, chcem Vám poďakovať za vašu prácu v tomto roku. Za množstvo uskutočnených povinností pre fungovanie domácností, za prácu na Vašich pracoviskách, za prácu v prospech našej obce.

Želám Vám radostné a pokojné prežitie vianočných sviatkov, aby sa Vám splnili Vaše priania, očakávania a predsavzatia. Nech sú tieto vianočné sviatky naplnené spolupatričnosťou človeka k človeku. Pokoj v našich dušiach nech sa udrží aj po celý budúci rok.

Slávka Guteková

**Krásne Vianoce Vám chceme priať,
aby človek človeka vždy mal rád,
aby jeden druhému viac šťastia prial,
aby nový rok za to stál.**

Radostné a pokojné prežitie sviatkov

**Vám želajú
poslanci OcZ, zamestnanci OcÚ
a starostka obce**

Slávka Guteková

Pokračovanie z prvej strany »

Vianoce môžu byť aj u vás doma šťastné a veselé, a celkom prirodzene. Dovoľte mi podeliť sa s mojím pohľadom na danú tému prípravy na Vianoce. Vždy sa sama seba pýtam, čo chcem odovzdať svojim deťom. Či chcem, aby si Vianoce spájali s vystresovanou, unavenou, vrčiacou, uhundranou mamkou, ktorá na nič a na nikoho nemá čas, nič nestíha. Alebo radšej v nich zanechať spomienku na usmiatu, pokojnú mamku, ktorá im odovzdá posolstvo pravých Vianoc. Myslí si, že to je v kompetencii každej rodiny, čo sú pre nich tie pravé Vianoce. Svojich detí som sa spýtala, na ktorý deň v roku sa tešia najviac, ktorý netrpezlivo očakávajú. Odpoveď znela: „Na deň svojich narodenín.“ Preto naše Vianoce sú krásnou oslavou narodenín Ježiška. A na tú sa treba dobre pripraviť. Ale nielen navonok. Ešte dôležitejšia je príprava nášho srdca. Preto prvou adventnou nedeľou začíname túto prípravu otváraním adventného kalendára, kde okrem drobností nájdú aj úlohu, ktorú sa snažia splniť. Tento rok som im vybrala tému vďačnosti. Spoločne ďakujeme a modlíme sa za rodinu, za svet, za starých rodičov, za učiteľov, za jedlo,

za krst, za vieru, za deti, za Svätého Otca... Samozrejme, to vonkajšie dotvára atmosféru Vianoc. Predpokladám, že nielen deti, ale aj my dospelí sa tešíme, ak sa to vonku rozsvieti, rozblíka. Koláčiky krásne rozvoniavajú. Lenže ono sa to neurobí samo. Ak chceme mať krásnu narodeninovú oslavu, musíme si ju pripraviť. A do týchto príprav zapájam aj deti podľa ich možností a schopností. Pomáhajú pri pečení, pri upratovaní, pri vianočnej výzdobe, aby si uvedomili, že nie iba mamka a ocko pripravujú narodeninovú oslavu pre Ježiška, ale všetci spoločne. Tak si potom spokojne môžeme sadnúť za štedrovečerný stôl a osláviť Ježiškove narodeniny.

Každá kultúra, každý národ, každá krajina a aj každá rodina má svoj spôsob prípravy a svoje prežívanie vianočných sviatkov. Aj tohtoročná príprava je poznačená pandemiou. Ale to vôbec nemusí, a dovoľím si tvrdiť, že ani nesmie ubrať na pokojnej príprave a pokojnému prežití tohtoročných vianočných sviatkov. Stačí sa zamyslieť nad pravou hodnotou Vianoc...

Prajem vám pokojnú prípravu a požehnané, pokojom a láskou naplnené vianočné sviatky.

Mgr. Mária Koščová

Originálne adventné kalendáre

NA VIANOCE VSTUPEJE RADOSŤ

**Nežná tvár, lásky žiar
Božsky rozsievá v jasličkách tam:
Bije záchranná hodina nám
V tvojom zrození, Boh Syn,
Ježiško, Láska Boh Syn!**

Toto sú slová svetoznámej piesne **Tichá noc, svätá noc**, ktorá zaznela po prvý raz v Rakúsku. Na Vianoce roku 1818 ju po prvýkrát zaspievali duchovný Joseph Mohr a učiteľ Franz Xaver Gruber v Kostole sv. Mikuláša v tyrolskej obci Oberndorf.

Drahí bratia a sestry!

Už sú blízko tohtoročné Vianoce 2021 poznačené tak ako asi všetko okolo nás v tomto čase pandémie Covid-19. Sme však pozvaní aj v tomto roku osláviť sviatky Narodenia Pána Ježiša Krista - Vianoce.

Slávime dnes Vianoce. Stromček. Darčeky, očakávania detí, vianočná hudba, ... Ale je to všetko, čo sa týka Vianoc? Je vianočná radosť a vianočný pokoj iba náladou?

Vianoce sú viac než utešujúca nálada. Záleží na tomto dieťati, na tom jedinom dieťati v tento deň, v túto svätú noc záleží. Na Božom synovi, ktorý sa stal človekom, na tomto jeho narodení.

Všetko ostatné okolo tohto sviatku z toho žije alebo umiera a stáva sa ilúziou. Vianoce znamenajú: **On prišiel. Osvetlil nočný čas. Noc našich temnôt, noc našich nepochopení, krutú noc našich strachov a beznádejí urobil vianočnou dobou, svätou nocou.**

Toto vyjadrujú Vianoce. Okamih, kedy sa to stalo, skutočne a pre všetky veky, má týmto sviatkom zostať skutočnosťou i v našom srdci a duchu. Bežné pocity vedú ľudí k názoru, že vo svete k ničomu nedochádza, že všetko krúži bez cieľa a smeru, slepo...

Sami od seba a sami pre seba sme si hádankou, sami od seba veľkou hádankou. Ak by sme sa na narodenia tohoto dieťaťa Ježiša pozerali len sami od seba, iba ľudským pohľadom, potom by o nás platilo to, čo stojí u Jóba: *Veď človek, čo sa zrodil zo ženy, má dni krátke a plné lopoty, ako keď kvet pučí, vzápätí však vädne, ako keď tieň beží, nezastaví sa.* (Job 14,1-2) Sami od seba by sme **boli len malý svetelný bod v tme bez hraníc, ktorý by nemohol nič** než urobiť tmu ešte strašnejšou.

Ale ak povieme **vo viere**, v rozhodnej, triezvej a nad všetko odvážnej viere, **sú Vianoce**, potom tvrdíme: do sveta a do môjho života **vstúpila udalosť**, ktorá zmenila to všetko, čo nazývame svet a náš život.

Z celého srdca prajem všetkým Vám, aby sme prežili rodné Vianočné sviatky, spolu so svojimi drahými. Aby sme pocítili blízkosť svojich priateľov, a hlavne blízkosť Boha zrodeného v Ježišovi na Vianoce.

Požehnané a milostiplné Vianočné sviatky a Šťastný a pokojný nový rok 2022 Vám všetkým praje

Peter Kentoš, farár

ZO ŽIVOTA FARNOSTI KAPUŠANY

FARSKÁ PŮŤ KOLEDNÍKOV DOBREJ NOVINY

Žijeme covidovú dobu, a preto sme sa nemohli stretnúť na Púti koledníkov v Levoči ani v Obišovciach. Avšak dostali sme možnosť z centra Dobrej noviny, aby sme mali aspoň Farskú misijnú púť.

činom. Aj vďaka jeho duchovnej podpore sme zvládli každoročné koledovanie, a tiež nás stále podporil pri akejkol'vek farskej akcii. Za to mu patrí veľké ĎAKUJEME!

Utreli sme si slzy z tváre a pokračovali sme v našej púti. Počas nej sme sa naučili niečo o živote sv. Jozefa. Celú púť sme završili pri

Tohtoročná, a zároveň prvá, sa niesla v duchu „Kráčame so sv. Jozefom“. My sme kráčali a plnili úlohy po ceste na Kapušiansky hrad. Prvotným zastavením a zároveň začiatok našej púte bol v kostole sv. Martina, kde sme sa zúčastnili sv. omše. Bola to výnimočná detská sv. omša obohatená spevom detí a zároveň to bola aj rozlúčka s duchovným otcom Jozefom Mar-

kríži na hrade modlitbou k sv. Jozefovi. Urobili sme si prehliadku hradu a posilnili sa výborným jedlom, ktoré sme si upiekli na hrade. Zároveň sme si spievali a zahrali sa. Bol to krásne prežitý deň plný radosti.

PRÁZDNIHOVÁ BODKA – OLYMPIJSKÉ HRY

Rok 2021 sa niesol v znení Letných olympijských hier, ktoré boli presunuté z roku »

2020. Tie nás inšpirovali, aby sme takého hry vytvorili aj v našej farnosti. Tradične na začiatku hier sa zapaluje olympijský oheň. My sme to poňali netradične. Zapálili sme svoj oheň v srdci - sv. omšou.

Celé to začalo 1.9.2021 ako ukončenie prázdnin a zároveň otvorenie nového školského roka. Nakoľko nám počasie neprialo, tak sme sa presunuli do telocvične v ZŠ s MŠ v Kapušanoch. Tam boli pre deti pripravené súťaže, ktoré boli prispôsobené veku a schopnostiam detí. Naším najmladším členom bol pomaly ročný chlapec Jurko.

Každý bojoval naplno, aby vyhral medailu a bol najlepší zo všetkých. Celý olympiádu sme zavřili diskotékou ako oslavou víťazom a vyčarenie úsmevu porazeným.

Ďakujem mladým a p. kaplánovi za prípravu, rodičom aj deťom za ich účasť.

DOBRA NOVINA SLÁVI 20. VÝROČIE V NAŠEJ FARNOSTI

Roky letia ako voda a ani sme sa nena zdali a Dobrá novina v našej farnosti slá-

vi 20 rokov od prvého prihlásenia sa do dobrovoľníckej spolupráce. Za ten čas sa vystriedalo veľa detí, mladých, ale aj odkoľovalo sa mnoho domov. Rozdalo sa veľa radosti a zároveň sme pomohli priateľom v Afrike, aby sa im lepšie žilo. Mnohí z nás vyrástli a teraz sprevádzajú našich súrodencov či deti pri tejto vianočnej akcii.

Spomienky sú stále živé. Stále máme v pamäti ako sme vytvárali radosť starším ľuďom. Mnohokrát aj slzy vyšli. Pamätáme aj na naše prípravy, ktoré boli plné radosti. Nedá sa zabudnúť na rôzne komické situácie, keď sme zabudli básničku, či sme sa tešili zo snehu. Dúfajme, že sa to opäť vráti a budeme môcť spolu tráviť čas.

Každé veľké výročie treba patrične oslaviť. Nakoľko nám to terajšia pandemická situácia nedovoľuje, tak to presunieme na máj/jún 2022.

Chcem sa srdečne poďakovať všetkým deťom aj sprevádzajúcim osobám za ich službu počas 20 rokov. Za ich obetu, že

počas najkrajších dní roka rozdávali radosť nielen svojim blízkym, ale aj ostatným občanom našej farnosti.

Nech vás Pán obdarí zdravím a tiež, aby ste našli raz svoju odmenu nielen tu na zemi, ale aj v nebi, ako je napísané vo Sv. Pisme: **„A kto by dal piť jednému z týchto maličkých čo len za pohár studenej vody ako učeníkovi, veru, hovorím vám: Nepríde o svoju odmenu.“** (Mt 10, 42)

DOBRA NOVINA 2021

Dobrá novina v tomto roku odpovedá aj na nedávnou výzvu Svätého Otca Františka vykročiť s odvahou k druhým ľuďom. So slovami **„poďme niečo dobré podniknúť“** urobia naši koledníci všetko preto, aby mohla na Vianoce dobrá zvesť opäť naplno zaznieť v slovenských rodinách aj u ľudí, ktorí sú osamelí.

Našu spoločnú kolednícku akciu vnímame ako celoslovenský prejav solidarity, ktorá naplňa pápežovu víziu. Už neuveriteľných 27 rokov rozdáваме radosť na Slovensku a zároveň v spolupráci s našimi partnermi napomáhame k lepšiemu životu ľudí v núdzi na africkom kontinente.

Svätý Otec nás počas septembrovej návštevy Slovenska povzbudzoval k tomu, aby sme *nenechali dni nášho života plynúť ako epizódy v telenovele*. Aby sme boli odvážni a zakorenení, aby sme sa nebáli dať všetko z lásky ku Kristovi a k blížnemu. Tešíme sa, že sme na správnej ceste. Riaditeľ Dobrej noviny Daniel Fiala dodáva: „Toto poslanstvo sa nesie celým jeho pontifikátom, pričom zdôrazňuje dôležitosť vychádzať v ústrety najmä ľuďom na periférii. Silné slová Svätého Otca nachádzajú odozvu u tisícok koledníkov.“

PROJEKT NA ROK 2021

Ako je zvykom, každý ročník vám zvykneme predstaviť projekt, pre ktorý budeme koleďovať. S podporou koledníkov a štedrých darcov podniká na východe Ugandy vyše

1 500 žien a 500 mužov. Prešli si náročnou cestou – od kurzov základnej gramotnosti, cez prieskum trhu až po marketing. Dnes sú to práve oni, ktorí zakladajú lokálne pekárne, venujú sa chovu včiel a výrobe medu, pestovaniu kávy či sadeníc ovocných stromov. Túto úspešnú spoluprácu chceme aj ďalej rozvíjať.

Prečo práve východná Uganda? Východ krajiny je druhým najchudobnejším regiónom Ugandy. Drobným poľnohospodárstvom sa živí 70 % populácie na vidieku, u žien je to až 90 %. Nevyspytateľné zrážky, klimatické zmeny, či noví škodcovia predstavujú pre rodiny farmárov riziko, kvôli ktorým svoje rodiny nedokážu užiť.

Drobné podnikanie ako doplnenie tohto tradičného spôsobu obživy je možnosťou a príležitosťou, ako týmto výzvam čeliť. A nielen čeliť, ale naplno využiť svoje talenty a zabezpečiť dôstojný život pre seba a svojich blízkych.

Ing. Marta Hudáková
(Zdroj: internetová stránka Dobrej noviny)
Októbrova aktivita – Modlitba sv. ruženca

V roku 2021 sme sa znovu zapojili do súťaže De-dina roka 2021. Hodnotiaci komisii navštívila našu obec 17.6.2021. Hoci sme neuspeli na listine víťazov, aj takouto formou sme zviditeľnili našu obec a dôstojne sme reprezentovali Prešovský sa-mosprávny kraj.

Koncert Lamačské chvály 27.8.2021

Verejná schôdza, 17.9.2021

Popoludnie s folklórom 27. 6. 2021

Základná škola

Školský rok v ZŠ s MŠ Kapušany začal nástupom všetkých zamestnancov do školy po zaslúženej dovolenke a návratom žiakov do školy po prázdninových zážitkoch. Srdečne sme privítali našich prváčikov a taktiež našich deviatakov, ktorí posledný rok strávia v našej škole. Zároveň sme si všetci popriali veľa síl do nových úloh, veľa trpezlivosti a zodpovednosti pri plnení povinností a veľa energie pri zvládaní všetkého, čo nám nový školský rok priniesie.

V škole pracuje 59 pedagogických zamestnancov, traja kňazi a 16 nepedagogických zamestnancov. Veľmi nás teší, že aj v tomto školskom roku stúpol počet prihlásených žiakov. Do školy nastúpilo 538 žiakov, navštevujú 26 tried, čo svedčí o stúpajúcom záujme o našu školu. Žiaci sa vrátili do vynovených priestorov školy. Vo všetkých triedach boli vymalované sokle, vymenené boli obklady - umývadlové kútky, čo pri zrekonštruovaných podlahách a vymenených dverách zmenilo celkový šat interiéru školy. Vyučovací proces sa zmodernizoval doplnením didaktickej techniky a do užívania boli uvedené odborné učebne na výučbu techniky, informatiky a tiež jazykové laboratórium na vyučovanie cudzích jazykov. Zamestnankyne školskej jedálne sa vrátili do zrekonštruovanej kuchyne a zmenilo sa aj vykurovanie školy, ktoré je odteraz viac ekologickejšie, za čo patrí poďakovanie zriaďovateľovi školy. Zriadenie Súkromnej základnej umeleckej školy v priestoroch ZŠ s MŠ Kapušany sa javí ako veľmi vhodné riešenie, pretože počet detí, ktoré majú záujem rozvíjať svoje umelecké schopnosti a zmysluplne využívať svoj voľný čas neustále stúpa.

Vyučovací proces bol od začiatku školského roka sprevádzaný mimoriadnymi

opatreniami spojenými s pandémiou ochorenia COVID-19. Napriek tomu, že v škole boli od začiatku roka sprísnené hygienické opatrenia z dôvodu predchádzania pred ochorením, ochorenie sa nevyhlo ani našim žiakom a zamestnancom. Už od 17.09.2021 sa začal kolobeh vyhlasovania karantény, zatvárania tried a prechod na dištančné vzdelávanie. Deväť tried bolo v karanténe 1-krát, sedem tried bolo v karanténe 2-krát a jedna trieda je v karanténe už 4-krát. Touto cestou sa chceme poďakovať aj našim rodičom, keď ich vyrušíme v ich pracovnom nasadení, aby prišli v čo najkratšom čase vydvihnúť svoje dieťa zo školy pre výskyt pozitívneho žiaka či žiačky v triede. Napriek všetkým problémom, s ktorými sa stretávame, môžeme skonštatovať, že naši vyučujúci sú flexibilní a dokážu zvládať tieto záťažové situácie. Vyučujúci učia z triedy, kde sú žiaci, ktorí majú výnimku z karantény a zároveň sa online formou prihovárajú žiakom v karanténe v domácom prostredí. Musíme skonštatovať, že problémy pri dištančnom vzdelávaní nám spôsobuje aj nedostatočné pokrytie všetkých priestorov školy internetom, čo neustále riešime s ministerstvom školstva. Napriek tomu odovzdávame žiakom učivo a učebný materiál, ktorý nahrádza prezenčné vyučovanie. Okrem výchovno-vzdelávacieho procesu v škole realizujeme aj v tomto náročnom období rôzne súťaže a aktivity, ktoré uverejňujeme v školskom časopise a v školskom rádiu. Tie si môžete vypočuť alebo pozrieť na stránke našej školy, kde uverejňujeme aj všetky udalosti súvisiace so životom v škole.

Ani sme sa nenazdali a čakajú nás najkrajšie sviatky v roku.

V mene zamestnancov ZŠ s MŠ Kapušany prajem všetkým čitateľom pokojné a požehnané vianočné sviatky prežité v kruhu najbližších.

Mgr. Janka Šimová

Mikuláš v škôlke

*Príd', Mikuláš, príd'Ty k nám,
nemusíš však chodiť sám.*

*Vezmi si aj priateľov, privíta Vás celá škôlka,
deti, tety, ba aj pani učiteľky.*

Celý týždeň pred dňom "Mikuláša" sa naše detičky básničky a pesničky učili, svätého Mikuláša netrpezlivo čakali. Netrpezliví veru boli naši malí škôlkari, usilovne si škôlku vyzdobili, darčeky pre Mikuláša pripravili, aby si ho aj takto, srdečne uctili.

Ešte aj obrázky mu nakreslili, dvere dokožán otvorili, na chodbe svetielka rozmiestnili a pred jeho príchodom ich rýchlo všetky rozsvietili, že vraj aby nezablúdil a ľahšie si k nám cestu našiel. A veru nebola márna ich snaha a námaha, 6. decembra si

cestu našiel, a ešte aj plnú nošu darčiekov všetkým našim deťom doniesol.

Verte, neprišiel k nám svätý Mikuláš sám, zobral si aj priateľov: Anjelika, milého pomocníka a nezbedného čerta Berta si so sebou priviedol. Ten veru nelenil, nezbedníkom hneď riadne „podkúril“, trošičku ich vylakal. I slzičky sa z nejedného očka vyronili, ale iba na chvíľočku, lebo dobrý strýčko Mikuláš dal všetko na pravú mieru, čerta Berta do kúta postavil, aby naše deti už viac neustrašili.

Anjelik pomohol krivdu napraviť a v detských očkách svetielka radosti rozžiariť, balíčky plné sladkostí priniesli deťom tie najväčšie radosti. A ako to už v slušnom svete býva, dobro- dobrom odplatiť, dary- darmi odmeniť, pesničkami a básničkami sa naše deti odvdáčili a Mikulášovi z plných hrdiel zaspievali, aj darčeky mu odovzdali.

Spokojný on od nás odchádzal, na druhý rok nám opäť návštevu prisľúbil. A pre dobré detičky vraj opäť nachystá sladké balíčky.

My sa už teraz na neho tešíme a dobré skutky po celý rok do svojich srdiečok deň po dni uložíme.

*Milý Mikuláš, tvoj príchod nás veľmi tešil,
zo srdca Ti ďakujeme za každúčký podarúnek!
Príd'k nám zasa, tešíme sa!*

Do videnia o rok!

Deti z materskej školy Kapušany

OZ Kapyško

V spolupráci s neziskovou organizáciou Kapušany pre všetkých, n.o sme z 2% daní použili finančné prostriedky na zakúpenie prvkov na workoutové ihrisko, ktoré bude umiestnené medzi pavilónmi A a B základnej školy.

Ďalším projektom, ktorý sme spustili, je výstavba vonkajšej učebne pre deti, aby sa deti mohli učiť počas príjemných dní aj na čerstvom vzduchu. Plánujeme vybudovať zastrešenú učebňu s lavicami, tabuľou, hoidacími sieťovými kreslami a otvorenými stenami. Týmto by sme radi poprosili majstrov, domácich či profesionálnych o výpo-

moc či už s prácami, drevom, výrobou častí nábytku alebo aj zaujímavým praktickým plánom na takúto učebňu. Máme už vyhradené aj nejaké financie, ale kvôli trhovej situácii s drevom sa tieto plány predražujú.

Kontakt: Lenka Prevuzňáková 0901 903 452

SZUŠ Kapušany

Nový školský rok sme otvorili s nádejou, že budeme spoločne hrať a muzicírovať s našimi žiakmi osobne. Náš kolektív rozšírili noví kolegovia: Martina Kollárová – hra na klavír, Jakub Kubina, DiS. art – hra na husle a Mgr. art. Stanislava Zobalová, ArtD. – hra na violončele. Veľmi sa tešíme, že sa pani učiteľka Stanka stala trvalou oporou našej školičky.

V októbri sme vás potešili Koncertom pre babky a dedkov. Určite zaujal všetkých, ktorí si ho v online priestore našli. Od 28.11.2021 sme našťartovali online sériu adventných koncertov.

28.11.2021 – 1. adventný koncert

05.12.2021 – 2. adventný koncert, v ktorom sa predstavili najmladší

muzikanti nielen vekom, pretože mnohí z nich hrajú na nástroji len tretí mesiac.

12.12.2021 – 3. adventný koncert

19.12.2021 – 4. adventný koncert

24.12.2021 – uvedieme hudobno-dramatické pásmo Betlehem na motívy divadelnej hry Jána Antonína Pitínského. Dúfame, že toto filmové spracovanie poteší vaše domácnosti a prispeje k vianočnej atmosfére.

SÚŤAŽE SZUŠ KAPUŠANY

Covid 19 zamiešal karty a z dôvodu karantény žiačok 9. ročníka sme sa nemohli zúčastniť krajskej prehliadky detskej dramatickej tvorivosti Rozprávkový Stropkov. Nevadí. Tvoríme a pracujeme, aby sme sa ukázali na tomto podujatí na jar budúceho roku.

Naša kolegyňa Mgr.art. Stanislava Zobalová, ArtD. sa ako pedagogička zúčastnila v októbri a v novembri významných súťaží a koncertov víťazov v Rajci, Bratislave, vo Viedni a v Prahe.

Vaneska Bortníková nás 14.10.2021 úspešne reprezentovala na Rajeckej hudobnej

jari - medzinárodnej súťaži, kde pre SZUŠ Kapušany získala 3. miesto.

Vaneska Bortníková a Janko Kunec získali strieborné pásmo v 2. kategórii komornej hry A / sláčikové duá, triá, kvarteta na jubilejnom 20. ročníku celoslovenskej interpretačnej súťaže žiakov zuš. Títo dvaja talentovaní interpreti získali Cenu ZUŠ

M. Schneidera - Trnavského v kategórii komorná hra. Ocenenie získala aj kolegyňa za prípravu žiakov.

Vaneska Bortníková mala skutočne veselý november 8.11.2021 zahrala v Bratislave a na druhý deň ukázala svoj talent vo Viedni v Slovenskom inštitúte. 17.11.2021 už cestovala do Prahy, pretože na druhý deň súťažila na medzinárodnej súťaži Jána Vychytila, odkiaľ si priniesla nádherné 3. miesto. Súťažné zostrihy môžete vidieť ako súčasť adventných koncertov.

Touto cestou chceme poďakovať Mgr. Zuzane Selčanovej, PhD., ktorá sa podujala sprevádzať na klavíri našu žiačku a prispela k jej umiestneniu na tak významnom súťažnom podujatí.

Milí naši priaznivci, starí rodičia, rodičia, žiaci, na záver kalendárneho roka vám všetkým želáme veľa radosti, smiechu, šťastia. Nech vám nový rok 2022 priniesie spokojnosť a dôvod veselo si spievať.

Vaša SZUŠ Kapušany

Krátky rozhovor so Simou Magušinovou po koncerte 15. 8. 2021

Za búrok a tmy.... Ani dážď neodradil fanúšikov Simy M. a zaplnili hľadisko amfiteátra 15. 8. 2021, aby načerpali zo silného obsahu jej piesní a osobitého humoru. Pri tejto príležitosti sme jej po koncerte zaslali pár otázok...

Radi by sme Vás srdečne privítali na našom amfiteátri v Parku sv. Cyrila a Metoda v Kapušanoch. Počuli ste už niekedy o našej obci? Aké sú Vaše pocity po príchode do Kapušian, z priestoru parku.....? Asi ste toho nemali možnosť vidieť veľa.

Samozrejme, že som o Kapušanoch počula. Veľmi sa teším, že sme mohli mať u vás koncert. Žiaľ, keďže takmer celý čas pršalo, nestihla som si Kapušany veľmi obzrieť, ale amfiteáter a okolie, kde sme hrali, bol krásny.

Sme veľmi radi, že sa nám podarilo zorganizovať koncert, na ktorý sme museli čakať celý 1 rok. Ako ste zvládli obdobie

pandémie? Bol pre Vás čas lockdownu plodným a tvorivým obdobím?

Vždy si hovorím, že všetko zlé je na niečo dobré. Aj toto obdobie mi dalo veľa dobrého. Mohla som sa zastaviť, stíšiť, tvoriť, zahĺbiť a tam v tej hĺbke prísť na veľa vecí. Covid som dokonca sama prekonala začiatkom roka, nebolo to jednoduché, ale aj vďaka tomu si ešte viac uvedomujem, aký je ľudský život krehký a ako si ho treba vážiť.

Vnímame Vás tiež ako nadšenú turistku. Čo je Vašou najbližšou turistickou metou?

Ja som vďačná za každý kopec, na ktorý sa mi podarí vybehnúť. Nemám nejaké méty, páči sa mi len tak chodiť aj po našich slovenských horách. Ale ak Boh dá, možno by som budúce leto rada skúsila výstup na Matterhorn.

Časť otázok pre Vás vznikla aj štýlom, že som sa pýtala obyvateľov Kapušian, čo by

sa radi spýtali Simy Magušinovej? Tu je teda zopár z nich:

Čo Vás priviedlo k tvorbe, čo bolo prvotným motívom, že ste začali tvoriť a spievať?

Prvé, čo som pocítila bola jednoduchá túžba tvoriť. Obdivovala som, keď si niekto dokázal napísať vlastný text a ešte ho aj zhudobniť, tak som to jedného dňa skúsila. Vnímam to tak, že Boh mi dal dar, o ktorý sa ja musím starať a snažiť sa s ním narábať najlepšie ako viem.

Máte rada čokoládu?

Určite áno!:-)

Aké je Vaše najobľúbenejšie jedlo? V jednej piesni spievate, že si večer dáte ryžu s mäsom - na to rozhodne nevyzeráte....

Podľa mňa je ryža s mäsom zdravé jedlo. Nie je jedlo, ktoré by som nazvala zlým, akurát si hovorím, že jem všetko, ale s mierou. Mám pocit, že sa mi moje najobľúbenejšie jedlo mení, vždy mi chutí niečo iné. Dnes by som povedala, že to sú halušky s bryndzou, guláš, alebo parené buchty.

Na odláhčenie mám tu pre Vás trošku humoru: Pýta sa východniar svojho malého syna: „Čím chceš byc, kedz budzeš veľky? Ta jak šicke - BLAVAKOM! Alebo ešte jeden - Úvaha vychodňara: „Kedz pijeme na zdravie, nemala by to placic zdravotna poisťovňa?“ Čo si Vy myslíte o „vychodňaroch“? Naozaj sme okrem iného obsadili hlavné mesto a preháname to s alkoholom?

To je milá otázka:-D. Ja však nemôžem povedať či to prehánate s alkoholom:-), to by bolo dobré keby ste sa opýtali radšej môjho klaviristu a basgitaristu, ktorí z východu pochádzajú. V každom prípade, mám veľmi rada východ a aj východniarov.

A úplne na záver Vás poprosím o pozdrav pre Kapušančanov od Simy Magušinovej.

Indiánsky športový deň

Prvú septembrovú sobotu sa Park svätých Cyrila a Metoda premenil na indiánsky tábor. Podujatie bolo určené pre všetky deti, ktoré mali chuť stráviť bežnú sobotu inak ako zvyčajne. Počasie nám na druhý pokus prialo, slniečko hrialo. Adepti na indiánskych bojovníkov absolvovali nenáročné športové disciplíny. Na záver si vybrali indiánske meno, získali odmenu a nasledovala opekačka pri indiánskom ohni.

Za námet a pomoc pri organizácii podujatia ďakujeme SZUŠ Kapušany, kolektívu pedagógov a ich mladým pomocníkom.

Podujatie sa uskutočnilo vďaka podpore Nadácie SPP v grantovom programe Športuj aj TY! 2021. -MM-

Milí Kapušančania, zo srdca vás pozdravujem! Nielen tých, čo boli na našom koncerte, ale aj tých, čo neboli. Prajem vám krásne posledné letné dni, prajem vám veľa radosti z maličkostí, pevné zdravie a veľa Božieho požehnania do všetkého, na čom vám záleží.

Mgr. Magdaléna Verčimáková

Významný rodák Ján SLÁVIK

Ako obecná kronikárka našej obce Kapušany popri ročných zápisoch o činnosti obecného úradu, výstavbe v obci, spoločenských organizáciách, cirkevnom živote, športovej činnosti, ale aj o celkovej politickej situácii v tomto roku, sa venujem aj zápisom spomienok žijúcich ľudí staršej generácie na podchytenie tradícií, významných udalostí, odchádzajúcich remesiel a ich výskyt v našej obci. Každoročne opíšem aj významných ľudí z našej obce – športovcov, hudobníkov. Ale moju pozornosť zaujal náš rodák, významný človek, ktorý si zasluhuje, aby ho poznali aj generácie mladších ročníkov a ako kronikárka som dala písomný návrh na udelenie čestného občianstva In memoriam nášmu rodákovi Ing. Jánovi Slávikovi, DrSc., ktorý dokázal v svojom pomerne krátkom živote neuveriteľné objavy, bádania. V jeho kondolenčnej listine, ktorú vydal Slovenský geologický úrad a Ústav Dionýza Štúra sa uvádza, že zomrel doktor geologických vied, bývalý riaditeľ Slovenského geologického úradu, predseda Národného geologického komitétu, vedúci vedecký pracovník Geologického ústavu Dionýza Štúra, člen Spoločnej vedeckej rady, člen Rady inštitúcií a vedeckých spoločností v našej republike a v zahraničí.

P. Ján Slávik sa narodil v roľníckej rodine 25. januára 1932 v Kapušanoch, ako najstarší z 8 detí. Základné vzdelanie získal na tunajšej ľudovej škole, popri vzdelávaní bol nápomocný aj pri domácich prácach na gazdovstve. Celú rodinu Slávikových hlboko postihlo uväznenie ich otca a jeho následné odvečenie na Sibír do gulagu - pracovného tábora, kde spolu s ďalšími na-

šími občanmi z Kapušian strávili 11 dlhých mesiacov. O osudoch týchto nevinných ľudí bola vydaná publikácia Odvečenie, kde sa spomínajú aj naši spoluobčania. Mladý chlapec Ján mal v tom čase 13 rokov a ako najstarší zastupoval v rodine prácu otca na poli, na gazdovstve, ako aj pri výchove mladších súrodencov. Prihlásil sa na stredoškolské štúdium Gymnázia v Prešove, ktoré ukončil s vyznamenaním a pokračoval v štúdiu na Baníckej fakulte Vysokej školy technickej v Košiciach. Už počas štúdia vynikal mimoriadnou usilovnosťou a po úspešnom vysokoškolskom štúdiu začal pracovať ako odborník/geológ na východe Slovenska, kde sa zaoberal výskumom Podvihorlatskej uholnej panvy a bol poverený vedúcim špeciálnych geologických zložiek v uholnom priestore. Práve on sa pričínil o otvorenie lomu zeolitu v obci Nižný Hrabovec. V r. 1960 mu bola zverená zodpovedná úloha vo vyhľadávaní surovín pre keramický priemysel, kde vtedajšie Československo nemalo žiadne tradície. Pod jeho vedením sa položili základy pre výstavbu Keramokombinátu v Michalovciach, bol pri otvorení ďalších 8 tovární na výrobu perlitu. Po úspešnom zvládnutí týchto úloh sa v r. 1965 stal vedúcim geologického strediska, ktorého prvoradou úlohou bolo zabezpečiť surovinové zdroje pre východné Slovensko. Zákomom o československej federácii v r. 1968 bol zriadený Slovenský geologický úrad a práve schopnosti, pracovitost a vysoká odbornost vyzdvihli Jána Slávika za riaditeľa tejto inštitúcie. Jeho úspechy v práci, ďalšie vzdelávanie, objavy ložísk nerastných surovín v celých Západných a Východných Karpatoch ho zapísali medzi najväčších odborníkov v československej geológii. O jeho veľkej odbornosti svedčí takmer 100 publikovaných odborných

prác, zahŕňajúcich širokú škálu geologickej problematiky a jeho vedecká činnosť sa dostala do povedomia doma aj v zahraničí a tvorí súčasť vzdelávania žiakov vysokých škôl v tomto odbore. P. Slávik bol členom veľmi významných geologických ustanovizní, bol šéfredaktorom odborného časopisu *Mineralia Slovaca* a vo svojom odbore bol v celom Československu pokladaný za najväčšieho odborníka a vedeckú kapacitu. Žiaľ, jeho závažné kardiovaskulárne problémy náhle ukončili jeho aktívnu činnosť, zomrel 16. decembra 1974 ako 42 ročný na chorobu srdca. P. Ján Slávik je pochovaný na Cintoríne Slávičie údolie, Bratislava, Karlova Ves.

V hlavnom meste prežil so svojou manželkou Martou, rod. Namešetrovou a 3 dcérami svoje najplodnejšie roky. Jeho dcéry (Jana, Lucia, Zuzana) sú vysokoškolsky vzdelané, dcéra p. Zuzana Cambelová je architektkou mesta Bratislava, vnučka p. Slávika p. Zuzana Šajgalíková je riaditeľkou Divadla Jána Palárika v Trnave. V rokoch 1972 – 74 napísal 25 básní. Sú krásne a musím sa s Vami podeliť o jednu z nich. Báseň je venovaná jeho mame a p. Slávik ju napísal už na nemocničnom lôžku. Jeho mamka si ju prečítala až po jeho smrti.

Ja sama som vedela o tomto vzácnom človeku, ktorý pochádzal z Kapušian. V rodinách sa o Jánovi Slávikovi hovorilo ako o príkladnom otcovi, manželovi, ale predovšetkým ako o veľkom odborníkovi. Zoznam prác Ing. Jána Slávika, DrSc. tvoria publikované vedecké práce, publikované odborné práce, archivované vedecké a odborné práce a odbornopolitická publicistika. Choroba mu neumožnila zavíšiť svoju vedeckú kariéru. Môžeme sa len domnievať, že ak by bol vo svojej činnosti pokračoval, svoj produktívny vek by zúročil v mnohých oblastiach, a istotne by toho ešte veľa dokázal. Banícka fakulta Vysokej školy technickej v Košiciach má tradíciu organizovať Geologické dni Jána Slávika,

v rámci ktorých sú motivovaní študenti VŠ, oboznamujú sa s jeho publikačnou a vedeckou činnosťou. Aj prostredníctvom tohto podujatia vzdávajú svojmu niekdajšiemu študentovi úctu a česť. Obec vlastní publikáciu o Jánovi Slávikovi, ktorú pri jeho úmrtí na jeho počesť vydali jeho kolegovia. Publikácia je dokumentom Obcej kroniky obce Kapušany.

Rodine zanechal krásnu zbierku básní venovaných otcovi, mamke, manželke a svojim trom dcéram, z ktorej je nasledovná báseň:

List mame

*Každému dal som, čo mu patrí mamička.
Nešial som sil, jedine Tebe najmilšia
som svoj dlh zatiaľ nesplatil.*

*Keď v bielej nemocničnej cele
mi prišlo robiť bilanciu,
žiaľ ako päsť mi zvierá šiju,
že Tebe dlh som nesplatil.*

*Kamenné mestá, cudzie svety
drzo jak zlodej kradnú deti.
A mne kamene počarili.
Ty ani nevieš – tak som žil, mamička.*

*Bol to divý štýl žiť život ako meteor.
Túlať sa stále prostred hôr.
V srdci vždy s archou – rodná hlina,
záhradka, studňa, georgína.*

*Rodný dom, čo sa nahrbil.
Valal, kde bratia, sestry žijú.
Tebe však dlh svoj som nesplatil.*

*Odpusť mi mamka všetky moje činy.
Ten starý dlh sa nedá splatiť.
Už nestihnem sa k tebe vrátiť
A nie som pritom bez viny.*

Česť jeho pamiatke!

*Magdaléna Trenčanská,
kronikárka obce Kapušany*

30. VÝROČIE CIRKEVNÉHO ZBORU ALELUJA

V našom chráme sv. Martina v Kapušanoch na sviatok Krista Kráľa si cirkevný zbor ALELUJA pripomenul 30. výročie svojej činnosti. V Kapušanoch sa už od nepamäti ozývali spevy skupín, hlavne v čase pôstnom, a to spievaním paší, ale aj vo vianočnom čase krásnymi koledami. V roku 1991 sa do našej obce spolu s manželom Filipom nastahovala rodáčka z Kapušian p. Ľudmila Krehelová, rod. Sláviková. V kostole v Solivare bola organistkou a zároveň tam viedla cirkevný zbor. Jeho členovia sa s ňou prišli do nášho kostola rozlúčiť pri sv. omši spevmi, ktoré ich naučila ona. Bola to práve p. Ľudka, ktorá v roku 1991 v pôstnom období sústredila okolo seba ochotných a oduševnených ľudí z našej obce, aby sa naučili pašie a piesne veľkonočného obdobia. Tak sa pomaly zrodila ALELUJA.

Cirkevný zbor ALELUJA tvoria 4 skupiny: alt, tenor, bas a soprán. Členovia boli z radov pracovne činných obyvateľov Kapušian stredného veku, kolorit dotvárali aj mladé dievčatá a ojedinelí dôchodcovia. Pani kantorka Ľudka dokázala svojou trepezlivosťou naučiť týchto ľudí spievať piesne, ktorými sa predstavili pri sv. omšiach počas celého cirkevného roka v miestnom chráme, v kostoloch našej Farnosti sv. Martina Kapušany, ale aj na cirkevných pútiach v Poľsku, v Medžugorí, počas nezapomenuteľného a krásneho vystúpenia v meste Paríž

vo Francúzsku a v mnohých ďalších kostoloch na Slovensku.

Zbor má vo svojom repertoári navrhnutých vyše 200 piesní. Pôstne obdobie každoročne podfarbujú sólovi speváci, ktorých dopĺňa cirkevný zbor ALELUJA. V našich radoch máme aj skvelú sólovú speváčku p. AnnaMarie Jerigovú, ktorá skrášľuje niektoré naše skladby. Žiaľ, rady našich členov doposiaľ opustili odchodom do večnosti 4 naši členovia, mladé dievčatá sa po vydaní už k spevu nevrátili, choroby vyradili niektorých členov. Čas ubiehal a z pracujúcich ľudí sa postupne stávali dôchodcovia, ktorým vek postriebriľ hlavy. Na jednej ruke sa dajú spočítať členovia, ktorí sú ešte pracovne činní.

Naša pani kantorka Ľudka má nesmiernu trepezlivosť počas nácvikov piesní, zo strany všetkých členov cirkevného zboru ALELUJA vyžaduje disciplínu, vďaka ktorej sa môže dosiahnuť želaný výsledok. Celá naša činnosť je obsiahnutá prostredníctvom zápisov kroniky cirkevného zboru ALELUJA.

V kronike sú poznamenané udalosti počas roka, miesta, ktoré sme navštívili a písaný text je doplnený bohatou fotodokumentáciou z každého významného podujatia.

Dnes má zbor 26 členov, dve pomocné organistky p. Beátku Slávikovú a p. Anežku Bujňáčkovú, taktovku však pevne drží naša p. Ľudka Krehelová. Tešíme sa na každú sv. omšu, ktorú zvýrazníme svojím spevom. Ďakujeme Pánu Bohu, že nám dáva silu naučiť sa interpretovať piesne, ktoré nás učí naša Ľudka.

*M. Trenčanská, kronikárka
cirkevného zboru ALELUJA*

SPRÁVY Z DENNÉHO CENTRA

Prežívame najkrajšie sviatky v roku Vianoce, ktoré všetci radi slávime v rodine. Sú to sviatky Rodiny, tešíme sa z narodenia malého Ježiška, ktorý bol obklopený láskou Panny Márie a Sv. Jozefa. V úzadí, pri obetovaní Ježiška v chráme sa stretávame aj so staršími milujúcimi ľuďmi, Simeonom a Annou. Je to obraz kompletne milujúcej rodiny - rodičov, starých rodičov i detí.

Aj naše Denné centrum sa usiluje o takéto milujúce rodinné prostredie pre všetkých našich starkých. Navzájom sa povzbudzujeme, zdieľame svoje radosti i starosti a cítime sa naozaj ako rodina. Aj keď pandémie nám znemožnila niektoré stretnutia, snažíme sa poslúžiť aspoň tak, že sa postaráme o obedy a prehodíme s nimi pár slov. V tejto pohnutej dobe, hľadáme aj iné spôsoby ako si navzájom pomáhať. Krátky telefonát, či drobný darček dokáže hotové zázraky. Vzhľadom na súčasnú pandemickú situáciu sa počet klientov v Dennom centre značne znížil. Aj napriek tomu sme sa však snažili vytvoriť pre našich klientov takú malú „oázu pokoja“ v dnešnom nepokojnom svete. Venovali

*Komisia Dedina roka
v Dennom centre*

sme sa bežným činnostiam, ako sú ručné práce, vystrihovanie, lepenie, ale aj iné činnosti – ako je napr. lúštenie krížoviek na oživenie pamäti alebo aj čítanie dennej tlače. Oblúbenou činnosťou našich klientiek bola starostlivosť o kvety, ktorými sme si spestrili svoje najbližšie okolie. V prípade priaznivého počasia sme sa čo najviac zdržiavali vonku.

Boli chvíle počas lockdownu, keď bol zákaz stretávania, prinášali sme obedy k domovým dverám a nákupy tým, ktorí nás požiadali.

S niektorými šikovnými sme pripravili pár darčiekov pre komisiu, ktorá sledovala našu dedinu v rámci súťaže Dedina roka a upiekli sme pre nich aj chutný chlebič.

Počas leta sme sa podelili s priestorom pre deti, v letnom dennom tábore. Naši starkí sa spoločne radovali so svojimi vnúčatami a vyskúšali si, ako niekedy ľudia tkali plátno. Pre deti boli naše krosná veľkou atrakciou a z ozajstného tkania koberčeka ostali nadšené.

Aktuálne boli aj rúška, naučili sme sa ich šiť a podeliť sa s nimi. Levandula je našou oblúbenou kvetinou a krásne prevonia byt, oblečenie v skrini. Vyrábali sme z nej nádherné levanduľové bábiky.

Požehnané Vianočné sviatky, plné dôvery v Božiu pomoc a dobrotu a nezištnú lásku voči ľuďom okolo nás

Vám prajú

zamestnanci a klienti Denného centra

SENIORI POZOR!

NESTAŇTE SA OBEŤOU ZLODEJOV A PODVODNÍKOV PRI KOMUNIKÁCIÍ S CUDZÍMI OSOBAMI. BUĎTE OPATRNÍ

Dôchodcovia sú často obeťou zlodejov a podvodníkov. Aj keď sa o nich hovorí v médiách, stále sa nájdu starší ľudia, ktorí naletia podvodníkom na rôzne triky. Akými technikami klamú podvodníci seniorov najčastejšie?

TELEFONICKÝ KONTAKT

Podvodníci najčastejšie kontaktujú seniorov telefonicky, predstavujú sa ako ich príbuzní alebo známi (napr. vnuk, syn, brat) a súrne **žiadajú požičať peniaze** na rôzne účely (napr. kúpu auta, nehnuteľnosti).

Čo robiť

1. Nepožičiavajte peniaze cudzím osobám.
2. Ihneď po telefonáte si overte, či vás skutočne kontaktoval váš príbuzný.
3. Obratom im zavolajte, overte si skutočnosť, ktoré vám boli oznámené.
4. Ak nevolal váš príbuzný, niekto sa za neho vydáva, môže ísť o podvodníka.
5. Cez telefón neposkytujte žiadne údaje.

Vyskytujú sa aj prípady, keď sa páchatelia predstavujú v telefóne ako **pracovníci elektrární, plynární alebo vodární** (zneužívajúc situáciu pri odpisovaní spotreby elektrickej energie, vody alebo plynu). V súvislosti so vzniknutou situáciou pandémie COVID-19 sa vyskytli aj prípady, keď podvodníci telefonicky kontaktovali seniorov, že im prídu zmerať teplotu, ponúkali im na predaj rôzne filtre, dezinfekčné gély a ochranné rúška.

Páchatelia následne chodia k seniorom po peniaze osobne alebo ich žiadajú, aby peniaze vložili na účty v banke.

Čo robiť:

1. Majte na pamäti, že pokiaľ je to možné, odpočty sa vykonávajú z verejne dostupného miesta alebo zo spoločných priestorov v bytových domoch.
2. Osoby vykonávajúce odpočty sú povinné preukázať sa poverením spoločnosti na výkon odpočtov a na požiadanie aj občianskym preukazom.

3. Ak je potrebné vykonať odpočet priamo v dome, požiadajte ich, aby sa preukázali poverením aj občianskym preukazom.

4. Pokiaľ máte pochybnosti, že ide o skutočných zamestnancov spoločnosti, nepúšťajte takéto osoby do svojho príbytku.

5. Preplatky ani nedoplatky za služby sa neúčtujú priamo zamestnancami spoločnosti.

6. Nikdy nedávajte peniaze takýmto osobám.

7. Vždy sa poraďte s príbuznými.

OSOBNÝ KONTAKT

Podvodníci ďalej kontaktujú seniorov aj **osobne**, a to priamo v ich príbytkoch **s ponukou rôznych služieb** (napr. nákup potravín, kontrola vody, plynu, elektriny, alebo s ponukou predaja: liekov na ochranu pred koronavírusom a podporu imunitného systému, vlnených prikrývkov, hrncov a pod.) **Podvodníci vás môžu oslovit** pod zámienkou rozmeniť peniaze, poprosiť o pohár vody, či sa predstavia ako známi vašich príbuzných. Vo všetkých prípadoch ide o ľudí, ktorí chcú oklamať vašu dôveru, ktorí sú pripravení páchať trestnú činnosť.

Čo urobiť:

1. Nikdy nepúšťajte takéto osoby do svojich príbytkov, nerozprávajte sa s nimi a neostávajúte s nimi osamote.
2. Neprejavujte záujem o ponúkanú službu alebo kúpu tovaru.
3. Zdržte sa takého konania, ktoré by mohlo cudziemu človeku napovedať, kde máte uložené svoje úspory alebo cennosti.
4. Žiadna spoločnosť nevypláca peňažné výhry v hotovosti prostredníctvom svojich zamestnancov, či iných osôb.

V prípade, že cudzie osoby na vás vyvíjajú nátlak alebo máte pocit ohrozenia kontaktujte POLÍCIU na čísle 158 alebo linku tiesňového volania 112.

Bc. Iveta Vojteková
– referát sociálnej práce OcÚ
Zdroj: internet

DOZREL ČAS NA DISKUSIU O ŠPORTE?

Mládežnícke futbalové centrum Kapušany vykonáva svoju činnosť už 3 roky. Vzniklo z dôvodu, aby sa deti a mládež z Kapušian a okolia posúvali vďaka športu po vzdelávacej, zdravotnej, športovej aj emocionálnej stránke. Aktivity centra majú potenciál baviť ľudí, spájať komunity, vychovávať a vzdelávať nové generácie, podporovať zdravý životný štýl. V tomto náročnom období vnímate, že aj mladí ľudia potrebujú okolo seba pozitívne vzory ľudí. Z toho dôvodu sme sa v roku 2021 rozhodli zaradiť do našej činnosti nové atraktívne aktivity.

V roku 2021 sme sa v rámci činnosti centra snažili zapájať čo najviac detí do rôznych aktivít a neustále pre nich vytvárať prostredie, kde by rozvíjali všetky svoje aspekty, či už pohybové, fyzické, zručnosti, ale takisto aj ich rozmýšľanie, tvorivosť a kreativitu. Za tým účelom sme v tomto roku podľa možností ponúkli viacero projektov na športovanie detí a mladých ľudí.

Prvým z projektov v roku 2021 boli športovo-pohybové aktivity pre čo najväčší počet detí. Po našej iniciatíve aj počas školského roka 2021/2022 realizujeme organizáciu aktivít v rámci projektu Dajme spolu gól. Sme presvedčení, že šport je potrebné takýmto spôsobom popularizovať už u malých detí. V roku 2021 je do projektu zapojených 18 detí z materskej školy a v prípade 1. ročníka ZŠ ide aj o celé triedy. Druhým z hlavných projektov v roku 2021 boli futbalové aktivity vo forme záujmového útvaru pre žiakov Základnej školy s materskou školou Kapušany. Táto záujmová činnosť je zame-

rané viac na špecifikáciu športu, konkrétne futbalu. Do týchto aktivít máme aktuálne prihlásených 33 mladých športovcov. Tretím hlavným projektom roka 2021 bolo pôsobenie našich družstiev v dlhodobých súťažiach v rámci Oblastného futbalového zväzu Prešov. Táto účasť predstavuje reprezentáciu obce na regionálnej úrovni. Súťažných turnajov a zápasov sa v roku 2021 zúčastnilo 25 registrovaných hráčov.

V roku 2021 sme sa zúčastnili aj viacerých regionálnych podujatí. V auguste 2021 prijal naše pozvanie mládežnícky klub z Gerlachova, s ktorým sme odohrali priateľské stretnutie. V rovnakom mesiaci sme sa zúčastnili aj podujatia Pre silnú mládež v Prešove, kde naši hráči mali možnosť trénovať spolu s pozvanými regionálnymi klubmi a zábavnou formou si vyskúšať aj netradičné futbalové aktivity. V roku 2021 sme sa zúčastnili aj viacerých regionálnych turnajov vo Veľkom Šariši, v Drienove či v Záhradnom. Výsledkovo sa nám najviac darilo na turnaji v Lemešanoch, kde sme získali 1. miesto v kategórii do 9 rokov a aj v kategórii do 11 rokov. »

Aktivity v roku 2021 vzišli z toho, že sme sa dokázali nad vecou štruktúrovane zamyslieť. V posledných rokoch futbal v našej obci bohužiaľ stagnuje. Nechceme sa na to však iba nečinne prizerať. Preto sme sa rozhodli organizovať aktivity, ktoré sú pre rozvoj oblasti športu naozaj dôležité a postavené na správnych hodnotách. To je však iba začiatok. Potrebujeme v Kapušanoch začať spolu diskutovať o veciach, ako ich urobiť lepšie, prípadne, ako ich urobiť inak. Avšak zatiaľ nám tu koncepcia diskusia chýba. Ak chceme rozvoju nášho futbalu naozaj pomôcť, je potrebné vypracovať nejakú dlhodobú koncepciu. Preto by sme sa mali navzájom vypo-

čuť a vytvoriť spoločný plán. Minimum čo potrebujeme, aby sme sa po spoločnej ceste následne mohli vydať, je jednota. Pretože my chceme zdvihnúť kredit mládežníckeho športu kvôli všetkým ľuďom v obci Kapušany.

Mládežnícke futbalové centrum rado privíta medzi sebou aj ďalších záujemcov o kvalitnú pravidelnú športovú prípravu. Hráči centra sú momentálne rozdelení podľa vekových kategórií, čím je zabezpečené, že sa na tréningoch a turnajoch stretávajú so svojimi rovesníkmi.

Prihlásiť sa do MFC je možné na e-mailovej adrese centra: mfckapusany@gmail.com.

Nenápadní víťazi

Koniec roka prináša okrem iného aj veľa hodnotení. Nie inak je tomu v športe v podobe rôznych ankiet o najlepšieho športovca, futbalistu, atléta a podobne. Dovolil som si preto aj ja na stránky spravodajcu poukázať na športovcov, našich spoluobčanov. Nie sú to špičkoví športovci, ale ich zaniehanie pre šport je dobrým príkladom aj pre ostatných.

Začnem tenisom. Ak by som mal vyhlásiť objav roka, bola by to určite štvorica **Stano Bujňáček, Ľuboš Čisarík, Rastó Jakša a Peter Tkáč**. Ich pobyt na tenisovom ihrisku bol viac ako nadpriemerný. Pri vyhlásení športovca seniora, bol by to určite **Fero Slávik**. Ten si našiel záľubu v stolnom tenise. Svojím prístupom a pravidelnou účasťou na tréningoch je dôkazom toho, že aj v seniorskom veku sa dá voľný čas využívať zmysluplne, v záujme zdravia. Pri vymenovaní úspešných športovcov by som rád upozornil na členku turistického klubu Jan-

tár **Katku Sirotovú**. Tiež seniorku. Jej účasť na turistických akciách je príkladná. Mnohé náročné turistické trasy ktoré absolvovala v rámci klubu, by jej mohli závidieť omnoho mladšie generácie. Ak som pri anketách, rád by som poukázal aj na **kolektív roka**. Nepochybne úspešný bol fitness klub. Jeho členovia naplno využili možnosť zapojiť sa do zháňania prostriedkov z 2 %. Vďaka úspešnému výsledku doplnili posilňovňu o mnohé náradia, závažia a pod. Vybavenie posilňovne dostalo úplne iný rozmer, čo je výborná pozvánka pre mladých ľudí. Tento klub sa stal v uplynulom roku v poradí siedmym záujmovým klubom Obecného športového klubu. **Aj vďaka tomu dnes OŠK eviduje vyše 170 registrovaných členov**. Zabudnúť nemôžem ani na druhú zložku fitness klubu, a to kolektív žien, ktoré zahájili svoju činnosť v októbri. Žiaľ, ako aj v iných oblastiach aj ich cvičenie pod vedením skúsenej trénerky dostalo stopku na neurčitý čas.

Chýba Vám anketa o najlepšieho športovca? To preto, že víťazmi sú všetci, ktorí pravidelne športujú. »

Samozrejme športový život nie je o anketách. Je to predovšetkým o pohybe, o kolektívoch a v neposlednom rade o zdraví. Činnosť OŠK je všestranná a zameraná na všetky generácie. Snažíme sa vytvárať podmienky pre viac aj menej náročných športovcov. Predovšetkým však vytvárať kolektívy. Tie sú zárukou pravidelného športovania.

Kriticky a s obavami však sledujeme nezáujem detí o šport. Len málo detí zo základnej školy pôsobí v pohybových krúžkoch. Pritom ponuka nie je zanedbateľná. V obci pôsobí mládežnícke futbalové centrum, ktoré sa venuje malým chlapcom. O niečo starším chlapcom sa venuje futbalový klub. Tenisová škola ponúka možnosti hlavne pre dievčatá. V základnej škole je basketbalový aj turistický krúžok. Dvere sú mladým otvorené aj do klubov v rámci OŠK. Žiaľ záujem o tieto krúžky zo strany detí nespĺňa očakávania. Je preto na rodičoch, aby nasmerovali záujem detí na pravidelný pohyb a rozvoj zručností. Príkladom by im mali byť staršie generácie, ktoré pravidelne športujú. Či už sú to volejbalisti, hokejisti, futbalisti, turisti, tenisti. Rád by som v budúcnosti napísal príspevok o športovej činnosti a hoc aj o anketách, kde by hlavný priestor mali deti a mládež. A aby aj oni boli takí nenápadní, mladí víťazi.

*Ing. Miroslav Bohata
predseda komisie pre šport a mládež*

KAPU - virtuálna brána do minulosti Kapušianskeho hradu

Ako spomíname v inom článku v tomto vydaní časopisu, hrad bol tristo rokov od jeho núteného vypálenia ruinou. Jeho pôvodný stav sa nezachoval ani v záznamoch, ani na kresbách. Môžeme len hypotetizovať, ako mohol niekedy vyzeráť.

A práve to nám umožňuje zrealizovaný projekt podporený Prešovským samosprávnym krajom prostredníctvom Výzvy Predsedu PSK. Využíva virtuálnu realitu. Prispieva k zvýšeniu atraktívnosti NKP hrad Kapušany pre návštevníkov. Prehliadke hradu pridá pridanú hodnotu v podobe virtuálnej prehliadky prostredníctvom virtuálnych okuliarov, ktoré budú prístupné po otvorení správcovského objektu v ďalšej sezóne. Okuliare pôsobia ako virtuálny sprievodca, v prenesenom význame sú bránou do minulosti Kapušianskeho hradu. Umožňujú návštevníkovi virtuálnym spôsobom absolvovať prehliadku v podobe hradu pred jeho vypálením v roku 1715. Virtuálne video hradu Kapušany v hypotetickej verzii je najviac pravdepodobnou verziou podoby hradu. Je spracované na základe poznatkov architektonicko-historického výskumu, geodetického zamerania, architektúry daného obdobia na východnom Slovensku. Virtuálny sprievodca je v 3D formáte. Sprievodné slovo je zamerané na popis hradu, jeho históriu, využitie a stavebné riešenie jeho častí. Ďalšie 2D video je spracované na základe povesti o oslíkovi. Dodávateľ služby zároveň poskytol bonusové video hradu Zborov, Šariš a aj mesta Bardejov.

Prostredníctvom virtuálnych okuliarov je možné absolvovať prehliadku aj mimo priestorov hradu, rozširujú sa tak možnosti pre imobilných občanov, ale aj možnosti prezentácie hradu na veľtrhoch a rôznych podujatiach, pracovných cestách.

Naše podakovanie patrí aj realizátorovi tohto diela p. Pizurovi a jeho tímu, ktorý má v zásobe množstvo ďalších skvelých nápadov. -MM-

**PREŠOVSKÝ
SAMOSPRAVNÝ
KRAJ**

„Projekt podporený z rozpočtu PSK“

KONZERVÁCIA A OBNOVA NKP HRAD KAPUŠANY 2021

Už tradične v závere každého roka bilancujeme, čo sa na Kapušianskom hrade v danú sezónu urobilo. Táto pracovná sezóna ubehla akosi rýchlo, trvala len 4 mesiace. V kontexte pretrvávajúcej pandémie sme ani nemali príležitosť osláviť desaťročnicu intenzívnej konzervácie a čiastočnej obnovy našej národnej kultúrnej pamiatky. Pritom si to naši „hradní“, ako ich pracovne nazývame, právom zaslужujú.

Určite mnohí z Vás začiatkom roka zaregistrovali v médiách informáciu, že projekty obnovy hradov majú neistú budúcnosť vo forme, ako bola zaužívaná. Dotácie z Ministerstva kultúry dopĺňal program MPSVaR – národný projekt Zapojenie nezamestnaných do obnovy kultúrneho dedičstva – 2, ktorého implementácia bola ukončená.

Po apelowaní združenia Zachráňme hrady na dotknutých ministerstvách, po medializácii problému sa podarilo nájsť riešenie. Ministerstvo kultúry vyčlenilo prostriedky a prostredníctvom rozpočtového opatrenia sa v spolupráci s MPSVaR vytvoril projekt Zapojenie nezamestnaných do obnovy kultúrneho dedičstva v roku 2021. Obci Kapušany bolo umožnené zamestnať 4 odborných a 4 pomocných pracovníkov na obdobie 4 mesiacov.

Sme za to vďační. Takýmto spôsobom sme si uvedomili, že práca ľudských rúk je na hrade nenahraditeľná. Že je potrebné zachovať stabilný a odborný tím pracovníkov, ktorí aj za krátke obdobie a s menším počtom dokážu markantné výsledky.

V roku 2021 sa práce sústredili na západnú stenu západnej miestnosti paláca

(na strane vstupu do vyhlídkovej veže) a pracovníci doslova zachránili v poslednej chvíli túto stenu pred veľkými výpadkami muriva. Podarilo sa im spriechniť komín v západnej veži, ktorý bol upchatý padlým kamenivom. Pracovali čiastočne aj na príľahlých stenách západnej miestnosti hradného paláca v koordinácii s reštaurátormi. V roku 2021 bol reštaurátorský konzervovaný vstupný portál, ostenia okenných otvorov západnej miestnosti hradného paláca. V suteréne západnej časti sa zrealizoval archeologický výskum na jednotnú niveletu podlahy na úroveň prahu vstupného portálu. Skala pod vežou sa rozširuje pod úroveň terajšej nivelety podlahy, nepredpokladá sa existencia nižšieho podlažia.

So schválením Krajského pamiatkového úradu v budúcej sezóne budeme môcť tento priestor poklášať tehlovú podlahu a neskôr po sprístupnení vstupného portálu, ktorý je teraz zo strany západnej miestnosti hradného paláca ukrytý pod nánosmi hliny, sa plánuje sprístupniť tento priestor pre návštevníkov a prezentačné účely. Zvyšky kamenných portálov, ktoré sa tu našli padnuté, ostanú v tejto miestnosti ako minilapidárium.

Počas sezóny bol zrealizovaný aj architektonicko-historický výskum na južnej fasáde hradného paláca a vo východnej miestnosti paláca. Na západnej fasáde západnej veže sa domurovala nika, na východnej stene západnej veže prešpárovalo murivo. Pracovníci v rámci bežnej údržby vymalovali schodiská, udržiavali prístupovú cestu, kosili trávnaté porasty.

Všetky tieto práce bolo možné uskutočniť za podpory Ministerstva kultúry v programe Obnovme si svoj dom na rok 2021, podprogram 1.4. Prostriedky v hodnote 20 000 € boli určené na stavebný

materiál, náradie, miešačku, dopravu materiálu, ochranné osobné pomôcky, potrebné školenia, plat koordinátora, reštaurátorské práce, archeologický výskum.

Veľmi si vážime, že stále existujú, prípadne sa vytvárajú nové možnosti, ako pokračovať pri záchrane hradov, nášho národného dedičstva.

Nedá mi nespomenúť, že aj nezisková organizácia Kapušany pre všetkých využila možnosť a v apríli podala žiadosť o dotáciu na podporu regionálneho rozvoja na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie. Cieľom bolo zamestnať 11 pracovníkov na obdobie 7 mesiacov. Koncom septembra prišlo oznámenie o novej podpore po doložení potrebných dokumentov. Možnosť zamestnať pracovníkov bola na obdobie do konca roka 2021. Odborné práce – murovanie sa zvyčajne vykonáva do polovice októbra do nástupu prvých mrazov. Nezisková organizácia urobila všetko, čo sa dalo, doložila potrebné dokumenty, upravila rozpočet podľa aktuálnych možností, komunikovala s Krajským pamiatkovým úradom o výnim-

ke, kedy by sa dalo v odborných prácach pokračovať vo vnútorných priestoroch západnej veže, ale tesne pred začiatkom realizácie projektu sa od realizácie odštúpilo po zvážení rizík realizácie projektu v zimnej sezóne. Rozhodnutie potvrdil aj vrchol tretej vlny pandémie.

Ďalší rok nás znovu čakajú zmeny v zamestnávaní pracovníkov na hrade. Je avizované, že buď to bude možné cez dotačnú schému Ministerstva kultúry alebo cez dotačnú schému Ministerstva vnútra prostredníctvom zamestnávania marginalizovaných rómskych komunít.

Urobíme, čo bude v našich silách, aby aj v ďalšom roku ste na hrade mohli pozorovať našich „hradných“ pri zachovávaní a dotváraní historických hodnôt.

-MM-

**MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

„Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.“

PROJEKT BOHATIER Z MAGLOVCA

Už v minulých vydaniach občasnika sme Vás informovali o realizácii tohto jedinečného projektu. V septembri bol úspešne ukončený. Dovoľujeme si preto zhrnúť výsledky a výstupy projektu na jednom mieste.

Projekt bol realizovaný ako individuálny mikroprojekt v spolupráci s Fundáciou na rzez kultury Walizka zo Sanoku v rámci

programu Interreg Poľsko-Slovensko. Bol inšpirovaný historickou rozpravou otca Juraja Macáka a príbehom statočného hrdinu Jožka Kvaku, ktorý svojho pána Henricha z Brezovice po dobytí hradu v časoch pred bitkou pri Rozhanovciach (teda niekedy pred rokom 1312) zachránil pred istou smrťou tým, že oklamal strážcov pod zámienkou, že chce vymeniť svojho uväzneného staršieho brata pastiera, ktorý má rodinu a dal sa uväzniť namiesto neho (to bol však pán Henrich). Potrestaný bol odťatím oboch rúk po zápätia.

Jožko dostal v tomto projekte úlohu bohatera, ktorý nás sprevádza vytvoreným »

náučným chodníkom Bohatiera z Maglovca po ceste na hrad. Turistické informačné tabule s hernými prvkami a tematické lavičky návštevníka sprevádzajú od počiatkov vzniku hradu po súčasnosť, informujú o životoch na hradoch v slovensko-poľskom pohraničí, o prírodnej rezervácii Kapušiansky hradný vrch, o rode Kapyovcov a novodobej histórii hradu.

Na nádvorí hradu privíta návštevníka kovový zvonec na správcovskom objekte a repliky hospodárskych zvierat na dotvorenie atmosféry života na stredovekom hrade. Klenbová miestnosť bola zabezpečená výplňami okenných otvorov, vybavená expozíciou zbroje a zbraní. Pribudlo kvalitné ozvučenie s nahrávkami dobových hudobných nástrojov, prísahy hradných sluhov a poučeniami desiatnika a hradných drábov, ktoré boli objavené výskumom archívnych spisov rodiny Kapyovcov v Budapešti. O dobových hudobných nástrojoch poľsko-slovenského pohraničia informuje informačný panel s popisom a vyobrazením hudobných nástrojov. K expozícii a k jednotlivým miestnostiam hradu pribudli dvojjazýčné popisné tabuľky. Pre potreby technického zázemia pri organizovaní podujatí, informačného stánku pribudla multifunkčná „strážna“ demontovateľná búdka.

Pre potreby projektu bola vytvorená publikácia Rytierske príbehy, ľúbostné básne a piesne s ilustráciami (SK-PL), ilustrované pohľadnice hradu (deň/noc), ilustrovaná mapa hradu. Bohatier z Maglovca v prenesenom význame sa vydal na cesty, na ktorých približoval účastníkom podujatí atmosféru slovensko-poľského pohraničia. Sprevádzal skupinu SARUS na vystúpení v Historickom múzeu v Sanoku na historickom pikniku, na ktorom vystúpila aj poľská šermiarska skupina SCUTUM. Cieľom bolo preniesť atmosféru života na stredovekom hrade do priestorov mimo hradu. Prispôbením sa pandemickej situácii sa

*Bohatier na cestách
v Sanoku (PL)*

časť podujatí preniesla do online priestoru. Z dôvodu obmedzenia vycestovania na Slovensko sa uskutočnili online koncerty skupiny Wernyhora a dobového poľského hudobného zoskupenia JAR. Koncerty sú dostupné na youtube kanáli Obec Kapušaňy a Historického múzea v Sanoku. Plánované workshopy bubnovania, žongľovania a divadelný workshop sa uskutočnili za sprísnených protipandemických opatrení kombinovanou formou. Poľskí lektori pripravili inštruktážne videá, ktoré boli prezentované na workshopoch v našej obci a následne slovenskí lektori precvičovali s účastníkmi jednotlivé úkony. Takouto formou sa nám podarilo napriek obmedzeniam zrealizovať pre našu oblasť jedinečné podujatia. Upevnili sa základy spolupráce medzi Kapušanami a organizáciami v meste Sanok – partnerom projektu Fundáciou na rzech kultury Walizka, ale aj Historickým múzeom v Sanoku.

Mgr. Mária Majirská, manažér projektu

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

PL-SK

Interreg

Poľsko-Slovensko

Európsky fond regionálneho rozvoja

EURÓPSKA ÚNIA

*Projekt Bohatier z Maglovca č.: INT/EK/PO/1/III/A/0245
spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho
fónu regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej
spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2014-2020.*

DENNÝ LETNÝ TÁBOR 2021

Vianoce už klopú na dvere, ale to nám nebráni obrátiť pár strán v kalendári späť a zaspomínať si na slnečné letné dni...

Aj počas tohoročných letných prázdnin sa nám podarilo pod záštitou neziskovej organizácie Kapušany pre všetkých, n.o. s finančnou podporou OcÚ Kapušany zorganizovať detský tábor s dennou dochádzkou. Tábor prebiehal v miestnom dennom centre v dvoch júlových tematicky zameraných turnusoch: prvý s názvom Jumanji - návšteva Afriky a druhý Dobrodružstvá bádatela Feriho Lupu. V každom turnuse absolvovalo tábor dvadsať detí. O bohatý program sa deťom postarali naše šikovné animátorky. Mali pripravené rôzne pohybové a kreatívne aktivity, súťaže a hry. Malí táborníci absolvovali aj výlet na ranč Pohoda v Prešove, kde si zajazdili na koni a ako správní kovboji sa naučili základy práce s lasom. Na záver

každého turnusu deti dostali malý darček a táborové tričká, ktoré si mohli pomalovať podľa svojich predstáv. Spoločne strávený čas uplynul veľmi rýchlo a museli sme sa rozlúčiť. »

Aj touto cestou by sme sa chceli ešte raz poďakovať všetkým, ktorí pridali pomocnú ruku. Veríme, že deti mali možnosť hodnotne využiť prázdninový čas a rodičia si mohli trochu vydýchnuť od plánovania programu pre svoje ratolesti.

Dúfame, že napriek tejto neistej dobe budeme môcť aj v nasledujúcom roku pokračovať v novej tradícii a podarí sa nám pripraviť tretí ročník denného tábora.

Ing. Ľudmila Hamarová, PhD.

LETNÝ JAZYKOVÝ TÁBOR

„Sme veľmi radi, že sa podarilo tábory zorganizovať, pretože všetky protipandemické opatrenia nám realizáciu nášho projektu Angličtina hrou negatívne ovplyvnili!“

Tomáš Kizak - projektový manažér projektu

V auguste v Dennom centre prebiehal denný jazykový tábor. Prvého tábora sa zúčastnilo 20 detičiek vo veku 6 až 14 rokov, ktoré

sa venovali výučbe anglického jazyka hrou formou. Počas 10 dní sa venovali rôznym témam ako sú farby, zvieratá, rodina, koničky a celkovo si rozvíjali svoje jazykové zručnosti v kolektíve rovesníkov a pod dozorom kvalifikovaného personálu troch lektorov.

„Tábor pokračoval aj v druhej polovici augusta, a to nielen v obci Kapušany, ale aj v okresnom meste Humenné v Centre Volného času DúHa“ dodala Ľubica Kizaková z kancelárie projektu Angličtina hrou.

Zdroj: <https://anglictinasintegraciou.sk/blog>

DAŇOVÉ POVINNOSTI OBČANOV V KOCKE

Kúpili, zdedili alebo inak ste nadobudli byt, dom, pozemok či inú nehnuteľnosť? Máte povinnosť podať daňové priznanie k dani z nehnuteľností.

KEDY VZNIKÁ DAŇOVÁ POVINNOSŤ PRI DANI Z NEHNUTEĽNOSTÍ?

Kým daňové priznanie k dani z príjmov niektoré fyzické osoby a právnické osoby podávajú každý rok, pri daňovom priznaní k dani z nehnuteľností je to celkom inak. Daň z nehnuteľností patrí medzi miestne dane – platí sa miestne príslušnému mestu alebo obci, ktorý je pre tento druh dane správcom dane. Miestne dane sú upravené **zákonom č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady** v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnych daniach“). Daň z nehnuteľností sa platí v podobe dane z pozemkov, dane zo stavieb a dane z bytov.

Daňová povinnosť pri dani z nehnuteľností **vám vzniká 1. januára kalendárneho roka** nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom sa stanete vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti, ktorá je predmetom dane. **Ak ste napríklad kúpili dom, byt alebo pozemok v máji 2021, daňová povinnosť vám vzniká až 1. januára 2022.**

Výnimkou je napríklad nadobudnutie nehnuteľnosti **dedením v priebehu roka**, kedy daňová povinnosť dedičovi vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa dedič stal vlastníkom nehnuteľnosti na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve alebo rozhodnutia o dedičstve. **Ak by ste napríklad v máji 2021 zdedili dom, byt alebo pozemok, daňová povinnosť vám vzniká už 1. júna 2021.**

Daňovník je povinný priznanie k dani z nehnuteľností podať príslušnej obci **do 31. januára** toho kalendárneho roka, v kto-

rom mu vznikla daňová povinnosť. Daňové priznanie k dani z nehnuteľností sa podáva len raz.

Ak už raz podáte príslušnej obci priznanie k dani z nehnuteľností, po nasledujúce roky ho už viackrát opakovane nepodávate. Z obecného úradu vám len každoročné príde rozhodnutie o vyrubení dane z nehnuteľností. Povinnosťou daňovníka je postupovať v zmysle rozhodnutia a zaplatiť daň v sume a lehotách, ktoré sú na to určené. Takzvané „**čiasťkové priznanie**“ k dani z nehnuteľností by ste museli podať vtedy, ak by ste v budúcnosti nadobudli ďalšiu nehnuteľnosť, príp. dôjde k zmene výmery, účelu využitia nehnuteľnosti, alebo vám zanikne vlastnícke právo k tejto nehnuteľnosti.

V tejto súvislosti prosíme občanov, aby dodržiavali **zákonom stanovené lehoty**, prispeli tým k bezproblémovému procesu výberu daní.

KÚPILI STE SI PSA?

Nezabudnite, že pes je predmetom dane a je potrebné za neho platiť obci daň. Predmetom dane za psa je pes **starší ako 6 mesiacov** chovaný fyzickou alebo právnickou osobou.

Daňová povinnosť vzniká prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom sa pes stal predmetom dane a zaniká posledným dňom mesiaca, v ktorom pes prestal byť predmetom dane. Ak vznikne daňová povinnosť k dani za psa v priebehu zdaňovacieho obdobia, daňovník je povinný podať priznanie, **najneskôr do 30 dní** odo dňa vzniku tejto daňovej povinnosti. Obdobne to platí aj pri zániku daňovej povinnosti.

ZMENA V ODPUSTENÍ POPLATKU ZA KOMUNÁLNY ODPAD

Obec Kapušany **od 1.1.2022** odpustí poplatok za komunálny odpad len tomu, kto vyplní tlačivo Žiadosť o odpustenie poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktoré bude uverejnené na webovej stránke obce a predloží podklady, že sa viac ako 90 dní nezdržiava na území obce.

TRIEDENÝ ODPAD

Každý z nás denne vyprodukuje veľké množstvo odpadu. Sami to vieme podľa vlastných nádob na komunálny odpad, ktorých obsah je pravidelne odvázaný a zdanlivo sa nás viac netýka. Je to však ohromné množstvo odpadu, ktoré sa skladuje na skládkach, pričom veľký podiel skládkovaného odpadu je po určitých úpravách dokonca znova použiteľný. Neexistuje žiaden dôvod, prečo by sme nemali triediť a ani akýkoľvek negatívny dopad triedenia odpadu. Všeobecne môžeme konštatovať, že tým pomôžeme nielen životnému prostrediu, ale v konečnom dôsledku aj sebe – po stránke zdravotnej, sociálnej, ale aj ekonomickej.

V máji tohto roku sme spustili smart systém evidencie odpadov ELWIS. Naším zámerom je zvýšiť mieru triedenia odpadov a znížiť množstvo skládkovaného odpadu. Neplatiť za skládkovanie odpadu, ktorý môžeme triediť alebo skompostovať. Evidenčný systém je využívaný na sledovanie množstva komunálneho odpadu a triedeného odpadu (plasty, papier, sklo, VKM, kovové odpady). Každá nádoba na zmesový komunálny odpad bola pracovníkmi obce označená trvalým QR kódom. Nálepky na triedený odpad sú na každú komoditu zvlášť (plat, papier, sklo, VKM, kovové odpady), preto je potrebné na vrece nalepiť nálepku so správnym názvom odpadu. Nálepky pre triedený zber sú jednorazové, pri ďalšom zbere tej istej komodity je potrebné pôvodnú nálepku s QR kódom (QR kód z predošlého zberu) odlepiť a nalepiť novú nálepku.

Pri každom zbere je QR kód naskenovaný do systému ELWIS. Elektronický systém ELWIS zaznamenáva vyzbierané nádoby so zmesovým komunálnym odpadom a triedený odpad vytriedený do vriec. Takto po-

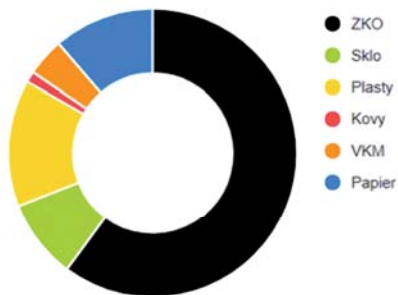
známe reálne množstvo vyprodukovaného odpadu v každej domácnosti.

Na nižšie uvedenom obrázku môžeme vidieť snímku jednej z domácností zo smart systému evidencie odpadov ELWIS, ktorá znázorňuje, ako domácnosť triedi odpad.

Občania, ktorí už nemajú QR kódy na triedený odpad si môžu požiadať o pridelenie nových QR kódov u pracovníčky obce Mgr. Marcinovej, t. č. 0918 924 136.

Prehľad množstva vyprodukovaného zmesového komunálneho odpadu v našej obci – rok 2019 – 293,79 ton, rok 2020 – 270,86 ton, rok 2021 do 31.10. – 257,07 ton.

Rozdelenie odpadov

V tomto roku nastala veľká zmena v odpadovom hospodárstve. Povinnosť zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu komunálneho odpadu pre biologicky rozložiteľný kuchynský odpad (BRKO). Zmena, ktorá nie je jednoduchá. Zmena, ktorá nie je lacná. Od povinnosti zbierať tento odpad sa obec v zmysle zákona môže vyhnúť v troch prípadoch - prvá výnimka sa týka obce, ktorá má zabezpečené energetické zhodnotenie týchto odpadov v zariadení na zhodnocovanie odpadov, druhá sa týka obce, ktorá preukáže, že 100% domácností kompostuje vlastný odpad a posledná výnimka sa týka takých území, kde sa preukáže, že to neumožňujú technické problémy vykonávania zberu. Pri tretej výnimke ide napríklad o ťažko prístupné historické centrá miest, respektíve riedko osídlené oblasti.

Od roku 2023 ostane len jedna jediná výnimka, a to, ak obec preukáže, že 100 % domácností kompostuje vlastný odpad.

Po prepočítaní nákladov pri možnosti vyvážania BRKO z každej domácnosti vedierkovým systémom, pri ktorom by obec zakúpila vedierka do každej domácnosti plus náklady na likvidáciu odpadu, pričom občan po každom zbere, ktorý by bol minimálne raz za týždeň, by si mal ešte zakúpiť recyklovateľné vrečko v hodnote 1,20 €, sa obec rozhodla, že do každej domácnosti zakúpi kompostér. Kúpou kompostérov obec využila výnimku zo zákona od povinnosti zbierať tento odpad zabezpečením, že 100% domácností kompostuje vlastný odpad. Občanom sa rozdávali plastové kompostéry s objemom 890 litrov.

Zmena nastala aj na zbernom mieste odpadu. Povinnosťou obce podľa zákona o odpadoch č. 79/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov je minimálne dvakrát do roka zabezpečiť zber drobného stavebného odpadu (DSO). Obec sa rozhodla, že zabezpečí veľkokapacitný kontajner (VKK) na drobný stavebný odpad (odpad zo stavebných prác, na ktoré nie je potrebné stavebné povolenie alebo ohlásenie stavby). Prenajala VKK a umiestnila ho na zbernom mieste odpadu bez obmedzenia. Umiestnením VKK na drevo a VKK na DSO sa znížilo množstvo objemného odpadu.

Na porovnanie prehľad množstva objemného odpadu – rok 2019 - 171,62 ton, kedy sa zbieral len objemný odpad, rok 2020 - 89,01 ton, kedy sa zbieral objemný odpad a drevo, rok 2021 do 31. 10. - 48,46 ton, kedy sa zbieral objemný odpad, drevo a DSO. VKK na objemný odpad je umiestnený na zbernom mieste odpadu a na cintoríne.

Množstvo dreveného odpadu v roku 2020 - 35 ton, v roku 2021 do 31. 10. - 32,16 ton. Množstvo DSO od mesiaca máj do 31. 10. 2021 - 25,11 ton.

Na zníženie nákladov obce za nájom VKK sa obec rozhodla zakúpiť dva VKK z príspevku Enviromentálneho fondu. Jeden VKK je umiestnený na cintoríne a druhý sa využíva na zber DSO na zbernom mieste odpadu.

Občanom, ktorí sa chcú správne naučiť triediť odpad odporúčam návod na triedenie odpadu tzv. alchýmiu triedenia odpadu, ktorý je zverejnený na internetovej stránke obce v záložke odpady - Systém ELWIS, informácie, zberné miesto, ako príloha s názvom Separujeme správne? - návod, ako triediť komunálny odpad. Zároveň upozorňujeme občanov, že jedlé oleje (z vyprážania, frito-

vania), prípadne oleje slúžiace ako nálev potravín (sušené paradajky, syry) je potrebné očistiť od zvyškov ostatných potravín pomocou sitka a zliať do PET fľaš, nie do sklenených.

Oznamujeme občanom, že v roku 2022 služby v oblasti nakladania so zmesovým komunálnym odpadom a služby v oblasti triedeného zberu zložiek komunálneho odpadu bude poskytovať spoločnosť FÚRA s.r.o.

Ďakujeme, že triedíte zložky komunálneho odpadu a kompostujete biologický odpad, čím prispievate k zlepšeniu kvality životného prostredia.

Mgr. Lucia Marcinová

Čistenie potoka Kapanoš

Rekonštrukcia kuchyne školskej jedálne ZŠ s MŠ Kapušany

Vybudovanie chodníka ul. Železničná I. etapa

Rekonštrukcia kanalizácie ul. Urbárska, Severná

Zlepšenie kľúčových kompetencií ZŠ s MŠ Kapušany

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond
regionálneho rozvoja

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Zmena zdroja vykurovania budov ZŠ

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond
regionálneho rozvoja

Integrovaný regionálny
operačný program
2014 - 2020

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vybudovanie kanalizácie ul. Cintorínska

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

Rok 2021 s FS Kapušančan

Sme na sklonku roka 2021 a je čas bilancovať, čo nové sa udialo aj vo folklórnom súbore Kapušančan.

Hoci sme všetci túžobne očakávali zmenu, neprišla, a aj tento rok bol v znamení celosvetovej pandémie. Tak ako aj ostatní, bojujeme a snažíme sa zmierniť jej následky, ktoré bádame aj na našich členoch.

Ale podme po poriadku...

Online tanečné tréningy – tento pojem bol pre mnohých doposiaľ neznámy, ale začiatkom roka to bola jediná šanca, ako byť s členmi súboru v kontakte a opakovať si tanečné prvky, štýly i tance.

Pre deti sme si pripravili fotosúťaž FS Kapušančan s názvom „Foto v kroji“. Deti nezaháľali a poslali nám množstvo fotiek, ktoré nás zahriali pri srdci. Víťazi od nás získali vecné ceny a „nevíťazi“ získali cenu útechy.

V jari tohto roku, hneď, ako nám to situácia dovolila, snažili sme sa trénovať. Bolo to naozaj veľmi náročné. Respirátory, obmedzený počet, obmedzený čas, to všetko nám komplikovalo tréningy, ale aj spoločné zhrávanie.

Svetlou chvíľkou tejto sezóny bolo júnové vystúpenie v Parku sv. Cyrila a Metoda v Kapušanoch, kde sme sa predstavili na domácom pódiu – na amfiteátri v rámci programu Popoludnie s folklórom. Vystúpenie sme si naozaj užili, opäť sme mohli potešiť divákov našimi tancami, spevmi, ale aj rezkou muzikou.

Keďže iné vystúpenia tento rok neboli, s našimi členmi a ich rodinnými príslušníkmi sme neporušili tradíciu a aj tento rok sme absolvovali výstup na Kapušiansky hrad.

Novinkou pre súbor bolo aj spoločné exteriérové fotenie, ktoré sme stihli koncom prázdnin. Štyri hodiny fotenia boli príjemné a osviežujúce, ale hlavne boli úspešné a priniesli naozaj veľmi pekné zábery, z ktorých vznikne historicky prvý kalendár FS Kapušančan na rok 2022.

Každoročne FS Kapušančan hľadá do svojho tímu nových členov, ináč tomu nebolo ani tento rok a my sme naozaj veľmi radi, že sme mohli v súbore privítať bezmála 20 nových tanečníkov a tanečnic.

Novú sezónu sme začali veľmi aktívne, s veľkou silou, s veľkým odhodlaním, s vidinou prípravy nového premiérového programu na rok 2022, v ktorom bude súbor oslavovať 35 rokov od svojho založenia. Postavili sa nové tance, pripravili sa nové spevy, všetko bolo pripravené na tvrdú prácu. Avšak naše plány opäť zmenila pandémia, museli sme trénovať s obmedzeniami a nakoniec sme museli opäť všetky tréningy prerušiť a znovu sa preniesť do virtuálneho sveta.

Neostáva nám nič iné, ako veriť, že sa situácia obráti k lepšiemu a my budeme môcť skúšať a pripraviť program, s ktorým sa vám budúci rok predstavíme.

S prichádzajúcim časom vianočných sviatkov si vás dovoľujeme pozdraviť a popriať vám veľa Božích milostí, pevné zdravie, kopec šťastia, more lásky a všetko to, čo si len prajete.

PS: Srdcom folklóristi *** TRIMCE ŠE ***

Veselé Vianoce a všetko dobré v novom roku 2022 vám praje kolektív FS Kapušančan

ŠTATISTIKA ZA OBDOBIE apríl – december 2021

NARODILI SA:

Rebeka Madziková
Alexandra Masná
Šimon Lacko
Ján Hudák
Diana Hušovská
Antónia Švecová
Šimon Juskanin
Dominik Mrúz
Ľubomíra Caríková
Eva Mária Fejérová
Amália Murinová
Filip Imrich
Matej Zborovjan
Filip Košč
Eliška Lukáčová
Šimon Lazur
Tereza Anderková

UZAVRELI MANŽELSTVO:

Kristián Husivarga – Kristína Muchová
Filip Feč – Zita Adzimová
Marek Šimko – Mária Fučová
Peter Sádovský – Veronika Andrejková
Tobiáš Raček – MUDr. Michaela Sláviková
Marcel Revaj – Martina Želinská
Mgr. Lukáš Cerva – Mgr. Michaela Mikitová
Jaroslav Kandra – Lucia Ščecinová
Mgr. Rastislav Sopko – Mgr. Katarína Blahútová
Martin Velebil – Jana Kokošková
Marián Ambroz – Ing. Veronika Škapurová
MUDr. Ján Hanudel' – Mgr. Ľubomíra Kasmanová
Matúš Richtarik – Juliána Sinayová
Ján Spáčil – Michaela Štarmachová
Slavomír Brudňák – Mgr. Anna Žigirová
Marek Farkaš – Magdaléna Grol'ová
Damián Valenčín – Zuzana Vojteková

NAVŽDY NÁS OPUSTILI:

Františka Porezaná
MUDr. Marek Antol
Margita Jutková
Gabriel Stankovič

Lukáš Komorník
Katarína Beňová
Monika Sláviková
Helena Slivková
Štefan Kokoška
Martin Biroš
Terézia Tomečková
Terézia Holindová
Jozef Sopira
Jozef Paľa
Michal Berezňanin
Sergej Lacko
Ján Biroš
Mária Sobotová

DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE OBCE:

Počet obyvateľov k 01. 01. 2021	2181
- prihlásených	34
- odhlásených	48
- narodených	18
- zomretých	24
Počet obyvateľov k 05. 12. 2021	2161

VÝZVA

Nezisková organizácia Kapušany pre všetkých, n.o. vyhlasuje výtvarnú súťaž na návrh loga neziskovej organizácie. Návrh loga by mal korešpondovať s názvom neziskovej organizácie. Vaše návrhy zasielajte do 30. 1. 2022 na e-mail: kapusanyprevsetkych2@gmail.com. Prvé tri miesta získajú knižnú odmenu a darčekové predmety.

POĎAKOVANIE

Ďakujeme ZŠ s MŠ Kapušany a jednotlivcom, ktorí sa zapojili do iniciatívy Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok. Krabičky lásky poputujú osamelým ľuďom v našej obci.